

УВОДНА РЕЧ УРЕДНИШТВА

Поштовани читаоци и сарадници,

Пред вама је треће, редовно издање Часописа „Електропривреда” – *Electric Power Industry Journal*. У жељи да задржимо актуелност и да додатно подстакнемо стручну и научну дискусију о томе у ком правцу је технички, технолошки, економско-финансијски, али и еколошки и социолошки оправдано усмерити брод српске енергетике на пучини декарбонизације и енергетске транзиције, овај број започињемо прегледом и могућностима нових технологија и увидом у студијска разматрања могућности коришћења потенцијала којима Србија располаже.

Наиме, у циљу очувања што већег степена њене енергетске независности, од пресудне важности видимо управо приоритетно коришћење ресурса којима сама Србија располаже. Стога је већ од овог момента, па све до 2050. године и захтеваног напуштања технологија заснованих на фосилним горивима, од изузетне важности чинити промишљене кораке да би се овакав статус – електроенергетска независност – задржао и током „зелене” транзиције и по остварењу њеног циља. Да би се остварио један такав сценарио, који сматрамо јединим оправданим, први неопходан корак је реално, стручно и непристрасно проценити ресурсе које Србија има, и на које би се максимално могла ослонити. То се једнако односи на потенцијале сунчеве енергије и ветра, биомасе, геотермалне енергије, као и на преостали, досад неискоришћени, хидропотенцијал. Наиме, нови хидросистеми са седмичним и сезонским акумулацијама, а посебно реверзибилне хидроелектране и пумпно-акумулациона постројења, додатно би подстакли изградњу ветропаркова и соларних електрана у Србији, неопходних на путу декарбонизације и енергетске транзиције. Овакви хидрокапацитети би, својим карактеристикама и адекватним погоном, ублажавали проблем наглих и великих варијација у производњи енергије, који ће се с временом увећавати услед све већег удела интермитентних извора у националном производном портфелу. Уз одговарајуће ангажовање нових, реверзибилних хидрокапацитета у тренуцима када је то и у тржишном смислу оптимално и најповољније, био би оствариван додатни приход, унапређујући и финансијске перформансе електропривреде.

Од варијабилне производње соларних електрана и ветроелектрана још озбиљнији, стратешки проблем за електроенергетски систем Србије представља чињеница да тренутно готово 70% електричне енергије потиче из термоелектрана на нискокалорични линит. Стога је једнако важно да, у сарадњи са научном заједницом, струка истражи и могућности примене нових технологија које би омогућиле постепену замену термокапацитета у функцији покривања базног дела дијаграма оптерећења, и утврди чија је примена реалистична, најпогоднија и оправдана у нашим условима и приликама. При томе такође треба уважити важност обезбеђивања највишег могућег нивоа електроенергетске независности Републике Србије.

По један текст овог издања посвећен је посебним аспектима употребе интермитентних „зелених” извора; први – могућности коришћења производње из електрана на обновљиве изворе енергије за покривање губитака електричне енергије у систему, а други – управљачким системима ветрогенератора. Другу, такође значајну, тему овог броја – метрологију – читаоцима ће приближити један занимљив и користан чланак о међулабораторијском поређењу контролних тела за оверу бројила електричне енергије, Оператора дистрибутивног система.

На крају овог Уводника, надајући се да ће вам садржај овог броја бити занимљив, актуелан и од користи, понављамо наш позив на активно учешће читалачке публике. Дакле, свако ко буде заинтригиран неким од ставова, идеја и предлога изнетих у текстовима који следе и нађе за сходно да то учини, слободно може доставити Уредништву своју дискусију, полемику или лични став по конкретном питању. Радо ћемо их размотрити и сагледати могућност за њихово објављивање у наредном броју Часописа.

У име Уредништва,

Др Владимир Шилкут
Главни и одговорни уредник